

Forskerforbundets landsråd

19. – 20. mars 2024

Innholdsfortegnelse

Gjennomføring av landsrådsmøtet	side
Gjennomføring av landsrådsmøtet og Hovedstyrets spørsmål til Landsrådet 2024	1
Dagsorden	side
Dagsorden	4
Deltakerliste	side
Deltakerliste	6
Forretningsorden	side
Forretningsorden	10
Spørsmål til valgkretsene	side
Spørsmål til valgkretsene	12
Politisk uttalelse	side
Politisk uttalelse	13
Systemmeldingen - saksnotat	side
Systemmeldingen	15
Arbeidsprogram 2025 - 2027 og verdiplattform - saksnotat	side
Saksnotat Landsråd - utkast arbeidsprogram og verdiplattform	17
Arbeidsprogram - utkast 2025-2027 og verdiplattform - saksnotat	19
Verdiplattform - utkast med spørsmål til Landsrådet	26
Bærekraft - mangfold og likestilling	side
Bærekraft - mangfold og likestilling	28

NOTAT

TIL: Landsrådet

20.02.2024

FRA: Hovedstyret

Gjennomføring av landsrådsmøtet og Hovedstyrets spørsmål til Landsrådet

Gjennomføring av møtet

Landsrådet er Forskerforbundets øverste rådgivende organ for overordnede politiske og strategiske saker mellom representantskapsmøtene. Landsrådet møtes normalt én gang per år.

På Forskerforbundets representantskapsmøte (sist gang 2021) samles lokallagene i hver valgkrets for å velge hvilke lokallag som skal representere valgkretsen i Landsrådet i den kommende treårsperioden. Antall representanter som skal velges fra hver valgkrets fordeles forholdsmessig mellom valgkretsene, ut fra kretsenes medlemstall i forkant av representantskapsmøtet. Lokallag som er representert i Landsrådet bestemmer selv fra møte til møte hvem de vil sende som sin representant.

De 10 største lokallagene har automatisk plass i Landsrådet, med to representanter fra hvert av de fem største lokallagene og én representant fra hvert av de 6.–10. største lokallag – til sammen 15 representanter.

De øvrige lokallagene er inndelt i følgende valgkretser, med til sammen 30 representanter:

- Arkiv, bibliotek og museum
- Fylkeskommuner og kommuner
- Helseforetak og sykehus
- Høgskoler – statlige
- Høgskoler – private
- Institutt – offentlige
- Institutt – private
- Universiteter og vitenskapelige høgskoler
- Øvrige virksomheter

Landsrådet 2023 valgte i samsvar med vedtektene et arbeidsutvalg (AU-LR) for årets landsrådsmøtet. Utvalget har bestått av Lena M. Kjøbli, NMBU og Trond Haugen, Nasjonalbiblioteket. AU-LR ba i høst om lokallagenes innspill til aktuelle saker for møtet og fremmet sin innstilling overfor Hovedstyrets arbeidsutvalg 28.11.23. På grunnlag av innspill fra lokallagene og AU-LRs prioritering fremmer Hovedstyret vedlagte forslag til dagsorden for Landsrådet.

Etter konstituering starter møtet med separate samlinger i de enkelte valgkretsene (små valgkretser kan administrativt bli samlet). Det er lagt opp til at valgkretsene diskuterer 'Aktuelle saker i den enkelte valgkrets' og 'Politisk uttalelse', jf eget saksnotat.

Etter lunsj møter delegatene til plenumsbehandling der deltakerne blandes og plasseres ved flere rundebord. Vi får en kort oppsummering fra den enkelte valgkrets. Deretter tas diskusjonene opp ved bordene før rådene løftes fram i plenum.

Siste del av dag én drøfter vi Systemmeldingen (jf saksnotat) og får en presentasjon av aktuelle saker fra Forskerforbundet sentralt ved leder Guro Elisabeth Lind. Kvelden avsluttes med felles middag.

Dag to vil være viet 'Arbeidsprogram 2025-2027 og verdiplattform' samt 'Bærekraft – mangfold og likestilling'. I tillegg er det som alltid satt av tid til 'Åpen post' der delegatene selv kan spille inn saker i løpet av dag én. Forslag til Politisk uttalelse er sendt ut med saksnotatene i forkant av landsrådsmøtet. Det nedsettes en redaksjonskomite under konstituering for å behandle endringsforslag som kommer inn i løpet av dag én. Mot slutten av dag to presenteres redaksjonskomiteens innstilling før endelig uttalelse vedtas.

Saksnotater

I denne oversendelsen finner du følgende saksdokumenter

Dagsorden
Deltakerliste
Forretningsorden
Notat til valgkrets møtene
Politisk uttalelse – forslag fra hovedstyret
Systemmeldingen – saksnotat
Arbeidsprogram 2025 – 2027 og verdiplattform – saksnotat
Bærekraft – mangfold og likestilling – saksnotat

Samlet oversikt over spørsmål til delegatene

Hvert debattnotat ender med spørsmål fra hovedstyret til delegatene. Nedenfor er en samlet oversikt over disse spørsmålene. Mens de ti største lokallagene møter i kraft av sin størrelse, er de øvrige valgt til å representere valgkretser. Vi oppfordrer derfor delegatene til å kontakte øvrige lokallagstillitsvalgte i valgkretsen for å få innspill til de spørsmålene som er reist her.

Tilbakemeldinger fra valgkrets møtene – Aktuelle saker

1. Hva er de mest aktuelle sakene for lokallag i valgkretsen?
2. Hvilke råd og innspill vil dere gi hovedstyret i tilknytning til dette?

Tilbakemelding fra valgkrets møtene – Politisk uttalelse

3. Hvordan kan Forskerforbundet arbeide for at akademisk frihet skal styrkes ved den enkelte institusjon?
4. Er det konkrete endringsforslag knyttet til hovedstyrets forslag til politisk uttalelse?

Systemmeldingen

5. Hvilke områder er særlig viktige for Forskerforbundets medlemmer med tanke på systemmeldingen?
6. Hva er de viktigste problemstillingene Forskerforbundet bør løfte frem sett fra den sektoren dere representerer?

Arbeidsprogram 2025 – 2027

7. Er det politikkområder som mangler, eller mål og tiltak som bør legges til i dokumentet?
8. Er det politikkområder som ikke bør være med, eller mål og tiltak som bør tas ut?

Verdiplattform

9. Hovedstyret ber om innspill på om det er behov for ytterligere justering av verdiplattformen.

Bærekraft – mangfold og likestilling

10. Forslag til tiltak tillitsvalgte kan arbeide for å operasjonalisere i egen virksomhet i arbeidet med mangfold og likestilling.
11. Forslag til tiltak Forskerforbundet som organisasjon kan arbeide med for å fremme mangfold og likestilling.

Program

Landsråd 2024

Grand Hotel 19.–20. mars

Dag 1

- 09.30 **Formøte for nye delegater**
Plenumsalen
- 09.45 **Pålogging og test for alle av møtesystemet Voter**
Plenumsalen
- 10.00 **Konstituering**
Plenumssalen
- 10.20 **Politisk uttalelse**
Innledning ved Tord Mjøsund Talmo, hovedstyret
- 10.25 **Møte i valgkretsene**
Problemstillinger til diskusjon:
1. Aktuelle saker i valgkretsene
2. Politisk uttalelse – innledende diskusjon
- 11.45 **Lunsj**
- 12.45 **Tilbakemeldinger fra valgkretsene**
Kort oppsummering fra valgkretsene
Diskusjon rundt bordene
Plenumsdebatt og råd
- 14.30 **Pause**
- 14.45 **Systemmeldingen**
Innledning ved Espen Solberg, Forskningsleder NIFU
Oppklarende spørsmål
Diskusjon rundt bordene
- 16.00 **Pause**
- 16.10 **Plenumsdebatt og råd**
- 16.45 **Aktuelle saker fra Forskerforbundet sentralt**
ved leder Guro Elisabeth Lind

- 17.30 **Slutt dag én**
(Frist for innlevering av endringsforslag til Politisk uttalelse og forslag til Åpen post)
- 19.00 **Aperitiff**
- 19.30 **Middag**

Dag 2

- 09.00 **Arbeidsprogram 2025–2027 og verdiplattform**
Innledning ved nestleder Kristian Mollestad
Rundebordsdiskusjon

Plenumsdebatt og råd
- 10.30 **Pause**
- 10.45 **Åpen post**
- 12.00 **Lunsj**
- 13.00 **Bærekraft – mangfold og likestilling**
13.15 Gruppearbeid
Plenumsdebatt og råd
- 14.30 **Pause**
- 14.50 **Politisk uttalelse**
Innledning ved redaksjonskomiteen
Innspill og kommentarer
Plenumsdebatt og råd
- 15.30 **Oppsummering av landsrådsmøtet**
- 15.45 **Avreise**

Landsråd 2024

Automatisk representasjon (10)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D1S	Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo	2342	Storeng	Katerini	katerini.storeng@sum.uio.no
D2	Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo		Falkum	Ingrid Lossius	ingridlf@gmail.com
D3S	Forskerforbundet ved NTNU	1766	Wallin	Patric	patric.wallin@ntnu.no
D4	Forskerforbundet ved NTNU		Aune	Lisbeth	lisbeth.aune@ntnu.no
D5S	Forskerforbundet ved Universitetet i Bergen	1441	Vagstad	Steinar	steinar.vagstad@uib.no
D6	Forskerforbundet ved Universitetet i Bergen		Jakhelln	Runa	runa.jakhelln@uib.no
D7S	Forskerforbundet ved UiT Norges arktiske universitet	1201	Dahl	Ellen K.	ellen.dahl@uit.no
D8	Forskerforbundet ved UiT Norges arktiske universitet		Niemi	Anja Roth	anja.r.niemi@uit.no
D9S	Forskerforbundet ved OsloMet - storbyuniversitetet	853	Westergård	Britt-Evy	bewest@oslomet.no
D10	Forskerforbundet ved OsloMet - storbyuniversitetet		Dahlgren	Erik	erikda@oslomet.no
D11S	Forskerforbundet ved Høgskolen på Vestlandet	706	Askevold	Gjert-Anders	gaas@hvl.no
D12S	Forskerforbundet ved Universitetet i Sørøst-Norge	669	Ødegård	Ansgar	ansgar.odegard@usn.no
D13S	Forskerforbundet ved Universitetet i Agder	645	Eikebrokk	Tom Roar	Tom.Eikebrokk@uia.no
D14S	Forskerforbundet ved NMBU	534	Kjøbli	Lena Marie	lena.kjobli@nmbu.no
D15S	Forskerforbundet ved Oslo universitetssykehus HF	534	Bjune	Katrine	Katrine.bjune@gmail.com

Arkiv bibliotek og museum (5)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D17S	Forskerforbundet ved Nasjonalbiblioteket	1485	Haugen	Trond	trond.haugen@nb.no
D18	Forskerforbundet ved Riksantikvaren		Johannessen	Live	live.johannessen@ra.no
D19	Forskerforbundet ved IKA Møre og Romsdal IKS		Lunheim	Vibeke	vibeke.lunheim@ikamr.no
D20	Forskerforbundet ved KODE Kunstmuseer og komponisthjem		Anspach	Helga	helga.anspach@kodebergen.no
D21	Forskerforbundet ved Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design		Guleng	Mai Britt	mai.britt.guleng@nasjonalmuseet.no

Fylkeskommuner og kommuner (1)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D22S	Rogaland Fylkeskommune	489	Sørensen	Lars S.	lars.sogaard.sorensen@rogfk.no

Helseforetak og sykehus (2)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D23S	Forskerforbundet ved Universitetssykehuset Nord-Norge	707	Östensson	Maria	maria.ostensson@ehealthresearch.no
D24	Forskerforbundet ved Akershus universitetssykehus HF		Haugum	Brita	brita.haugum@ahus.no

Høgskoler - private (1)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D25S	Forskerforbundet ved Høgskolen Kristiania	519	Strand	Martin Frank	MartinFrank.Strand@kristiania.no

Høgskoler - statlige (3)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D27S	Forskerforbundet ved Høgskolen i Innlandet	933	Elvsås	Marit	marit.elvsas@inn.no
D28	Forskerforbundet ved Høgskolen i Østfold		Knudsen	Ragnar	ragnar.knudsen@hiof.no
D29	Forskerforbundet ved Høgskolen i Volda		Tafjord	Bjørn Gunnar	bt@hivolda.no

Institutter - offentlige (5)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D30S	Forskerforbundet ved Folkehelseinstituttet	1526	Hodne	Kristin	kristin.hodne@fhi.no
D31	Forskerforbundet ved Havforskningsinstituttet		Olsen	Siri Aaserud	siri.aaserud.olsen@hi.no
D32	Forskerforbundet ved Norsk institutt for bioøkonomi		Eiter	Sebastian	sebastian.eiter@nibio.no
D33	Forskerforbundet ved Meteorologisk institutt		Forfall		
D34	Forskerforbundet ved Veterinærinstituttet		Fæste	Christiane K.	christiane.faste@vetinst.no

Institutter - private (3)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D35S	Forskerforbundet ved NORCE Norwegian Research Centre	1133	Torsteinsen	Kjærsti	ktho@norceresearch.no
D36	Forskerforbundet ved SINTEF		Hatling	Morten	morten.hatling@sintef.no
D37	Forskerforbundet ved CICERO		Forfall		

Universiteter og vitenskapelige høyskoler (6)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D39S	Forskerforbundet ved Universitetet i Stavanger	2118	Meling	Lise	lise.meling@uis.no
D40	Forskerforbundet ved Nord universitet		Bekken	Per Jarle	per.j.bekken@nord.no
D41	Forskerforbundet ved Norges idrettshøgskole		Bjørndal	Christian T.	christian.bjorndal@nih.no
D42	Forskerforbundet ved Kunsthøgskolen i Oslo		Bræin	Kirsti	kirsti.brain@khio.no
D43	Forskerforbundet ved Norges musikkhøgskole		Midtveit	Eystein	eystein.midtveit@nmh.no
D44	Forskerforbundet ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo		Forfall		

Øvrige virksomheter (4)

Nr	Lokallag	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
D45S	Forskerforbundet ved Forskningsrådet	1210	Turkanovic	Zlata	zt@forskningsradet.no
D46	Forskerforbundet ved Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir)		Hole	Torstein N.	torstein.hole@hkdir.no
D47	Forskerforbundet ved Utdanningsforbundet		Sund	Astrid Kristin	astrid.sund@utdanningsforbundet.no
D48	Forskerforbundet ved Statsforvalteren i Nordland		Forfall		

Observatør (desisorer)

Nr	Desisorer	Antall stemmer	Etternavn	Fornavn	e-post
O51	Forskerforbundet ved Høgskolen i Østfold		Eriksen	Marit	marit.eriksen@hiof.no
O52	Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo (H)		Sæther	Steinar	s.a.sather@iakh.uio.no

Observatør (foreninger)

Nr	Forening		Etternavn	Fornavn	e-post
O53	Forskerforbundets forening for lærerutdanning (FFL)		Schön	Eldbjørg Marie	eschon@oslomet.no
O54	Forskerforbundets forening for teknisk/administrativt personale		Hosea	James	james.hosea@nhh.no
O55	Arkivarforeningen		Strand	Janne	janne.carina.strand@miljodir.no
O56	Bibliotekforeningen		Flattun	John-Wilhelm	john-wilhelm.flattun@uib.no
O57	Kliniske ernæringsfysiologers forening tilsluttet Forskerforbundet (KEFF)		Ulltang	Marte	marte.ulltang@keff.no
	FMK - Forskerforbundet ved museer og kulturminnevern				

Observatør (hovedstyret)

Nr	Hovedstyret		Etternavn	Fornavn	e-post
O60	Forskerforbundet	Leder	Lind	Guro Elisabeth	guro@forskerforbundet.no
O61	Forskerforbundet	Nestleder	Mollestad	Kristian V. E.	kristian.mollestad@forskerforbundet.no
O62	Forskerforbundet ved NIFU	Styremedlem	Bergene	Ann Cecilie	ann.cecilie.bergene@nifu.no
O63	Forskerforbundet ved Høgskulen på Vestlandet	Styremedlem	Hope	Kristin Lofthus	klho@hvl.no
O64	Forskerforbundet ved NTNU	Styremedlem	Talmo	Tord Mjøsund	Tord.M.Talmo@ntnu.no
O65	Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo	Styremedlem	Skjøstad	Belinda Eikås	b.e.skjostad@forskerforbundet.uio.no
O66	Forskerforbundet ved UiT Norges arktiske universitet	Styremedlem	Verdure	Hugues	hugues.verdure@uit.no
O67	Forskerforbundet ved Universitetet i Sørøst-Norge	1. vara	Burner	Tony	tony.burner@usn.no
O68	Forskerforbundet ved Høgskolen i Innlandet	2. vara	Skogvang	Bente Ovédie	bente.skogvang@inn.no
O69	Forskerforbundet ved Nasjonalbiblioteket	3. vara	Kulset	Brynjar	brynjar.kulset@nb.no

Observatør (Forskerforbundet Student)

Nr	Forskerforbundet Student		Etternavn	Fornavn	e-post
O70	Forskerforbundet Student		Alterskjær	Victoria R. J.	Victoria@alterskjaer.com

Observatør (valgkomitéen)

Nr	Valgkomitéen		Etternavn	Fornavn	e-post
O71	Forskerforbundet ved Universitetet i Sørøst-Norge	Leder	Bratholm	Berit	Berit.Bratholm@usn.no
O72	Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo		Stensløkken	Katrine L.	k.l.stenslokken@fys.uio.no
O73	Forskerforbundet ved UiT Norges arktiske universitet		Borge	Baard Herman	baard.h.borge@uit.no
O74	Forskerforbundet ved Folkehelseinstituttet		Alver	Kari	kari.alver@fhi.no
O75	Forskerforbundet ved Riksantikvaren		Rygh	Bjørn-Håkon E.	bher@ra.no
O76	Forskerforbundet ved Universitetet i Bergen				

Ordstyrer

Nr	Ordstyrer		Etternavn	Fornavn	e-post
O77	Forskerforbundet ved Universitetet i Oslo		Lilleheil	Cecilie W.	c.w.lilleheil@sv.uio.no

Forskerforbundets Landsråd

Forretningsorden

1. Representantenes medvirkning

Landsrådsmøtet er åpent for inviterte gjester og presse med mindre Landsrådet gjør vedtak om å lukke hele eller deler av møtet.

Representantene har plikt til å delta i alle forhandlinger og avstemminger. Eventuelle søknader om permisjon leveres ordstyreren.

2. Møteledelse

Forskerforbundets leder åpner Landsrådsmøtet. Deretter overtar ordstyreren møteledelsen og leder resten av møtet.

Innenfor samme representantskapsperiode, velger Landsrådet selv ordstyrer for neste landsrådsmøte.

3. Tale-, forslags- og stemmerett

Representantene fra valgkretsene og de ti største lokallagene har tale- forslags- og stemmerett. Antall stemmer til representantene i Landsrådet bestemmes av hvor mange medlemmer representantene representerer. Stemmene fra et lokallag eller en valgkrets kan ikke splittes.

Antall medlemmer beregnes etter siste kvartalsoversikt før innkalling.

En representant fra hver av foreningene samt Hovedstyrets medlemmer møter med tale- og forslagsrett.

En representant fra Forskerforbundet student møter med tale- og forslagsrett.

Generalsekretær og redaktør har talerett.

Sekretariatet møter i samråd med generalsekretær med talerett. Ordstyrer/Landsrådet kan også gi andre talerett.

4. Debatt

a) Rekkefølge. Talerne får ordet i den rekkefølge de tegner seg for innlegg, men ordstyreren kan fravike dette når det faller naturlig å konsentrere debatten om bestemte problemstillinger.

b) Taletid. Ordstyrer kan innføre begrensning av taletiden.

c) Replikker. Ordstyrer kan gi anledning til replikkordskifte til siste ordinære innlegg og fastsette antall replikker til samme taler og tidsrammen for replikkene. Det kan tillates svar fra den som hadde det ordinære innlegget.

- d) Strek. Strek settes når en sak anses tilstrekkelig belyst. Ordstyrer bestemmer når strek settes slik at det ikke lenger er anledning til å tegne seg for debattinnlegg. Melding om at strek settes må gis i rimelig tid. Når strek er satt for ordinære innlegg, refereres talerlisten. Ordstyrer bør samtidig opplyse om at det ikke lenger er anledning til å fremme eller trekke forslag som det skal stemmes over.
- e) Landsrådet kan overprøve ordstyrers beslutninger under punktene b, c og d.

5. Voteringsforslag og merknader

Voteringsforslag skal overleveres ordstyrerbordet snarest etter det innlegg hvor forslaget er fremsatt. Forslagene skal være skriftlige og undertegnet av forslagsstiller.

Det er ikke adgang til å fremme eller trekke forslag etter at strek er satt for å tegne seg til debattinnlegg.

Forslag som ikke har sammenheng med de saker som er oppført på dagsorden, kan ikke behandles.

Forslag til endring av dagsorden tas opp til debatt og votering umiddelbart.

6. Avstemming

Ordstyrer skal gi klart til kjenne når en sak blir tatt opp til avstemming. Fra dette tidspunkt er det ikke anledning til å gi noen representant ordet til selve saken, men bare til voteringsmåten. Ordstyreren skal referere alle de innleverte forslag etter at saken er tatt opp til votering. Det kan holdes prøvevotering.

Det anvendes åpen avstemming, med mindre Landsrådets flertall bestemmer skriftlig avstemming.

Alle vedtak fattes med alminnelig flertall i forhold til antall avgitte stemmer. Dette betyr at minst 50 % av stemmene skal være avgitt for forslaget, og blanke stemmer teller ikke med.

Ved stemmelikhet skal det foretas ny votering. Forslagsstiller har da anledning til å trekke forslag før ny votering iverksettes, med mindre andre ønsker å opprettholde forslaget.

Vedtakene har rådgivende status overfor Hovedstyret, jf. vedtektenes §8.

NOTAT

TIL: Landsrådet

FRA: Hovedstyret

01.02.2024

Spørsmål til valgkretsmøtene

Det er lagt opp til at valgkretsene drøfter to overordnede tema. Til grunn for drøftingen i valgkretsene skisseres det nedenfor aktuelle utfordringer innenfor hvert av temaene:

- 1. Aktuelle saker i valgkretsene**
- 2. Politisk uttalelse**

1 Aktuelle saker i valgkretsene

Lokallagene rapporterer om gjennomgående høy aktivitet. Ofte kan man se at det er bestemte saker som går igjen innenfor valgkretsene, enten det handler om lønnsforhandlinger, medbestemmelse, omstilling, personalsaker eller interne organisasjonssaker. Utfordringer som oppstår ett sted har en tendens til å vise seg flere steder etter hvert. Det er derfor viktig å få tilbakemeldinger om hva som rører seg lokalt og hva det kan ha av betydning for resten av organisasjonen.

Hovedstyret spør:

- 1) Hva er de mest aktuelle sakene for lokallag i valgkretsen?
- 2) Hvilke råd og innspill vil dere gi hovedstyret i tilknytning til dette?

2 Politisk uttalelse

Hovedstyret går inn for at Landsrådet vedtar en politisk uttalelse der man ber Stortinget, regjeringen og forsknings- og høyere utdanningsinstitusjonene gjøre mer for å styrke den akademiske friheten.

Hovedstyret spør:

- 3) Hvordan kan Forskerforbundet arbeide for at akademisk frihet skal styrkes ved den enkelte institusjon?
- 4) Er det konkrete endringsforslag knyttet til hovedstyrets forslag til politisk uttalelse?

1 NOTAT

2 **TIL: Landsrådet**

Sak

3 **FRA: Hovedstyret**

28.02.2024

4

5 **Forslag til politisk uttalelse**

6

7 **Akademisk frihet må gis et sterkere vern – også i Grunnloven**

8

9 **Forskerforbundets landsråd ber Stortinget, regjeringen og forsknings- og høyere**
10 **utdanningsinstitusjonene gjøre mer for å styrke den akademiske friheten.**

11

12 Akademisk og kunstnerisk frihet er ikke bare grunnleggende for god forskning, undervisning og
13 formidling, men avgjørende for hele demokratiet vårt. Det handler om tilliten til vitenskap, om
14 politiske avgjørelser bygget på fagkunnskap, og om uavhengige miljøer som kan korrigere
15 myndighetene.

16

17 Den frie sannhetssøken må ligge til grunn for ansatte og studenter ved universiteter og
18 høyskoler, men også for forskere og kunnskapsarbeidere utenfor academia er akademisk frihet
19 en forutsetning for kvalitet i forskning og formidling. Oppdragsforskning er en viktig og naturlig
20 del av forskningen, og at forskningsmiljøer utfører forskning på bestilling fra myndigheter og
21 næringsliv er verdifullt og bra. Men verken politiske aktører, næringsinteresser, trossamfunn
22 eller andre særinteresser skal kunne gripe inn og bestemme resultatet i et forskningsprosjekt,
23 eller skjule viktige forskningsfunn.

24

25 De siste årene er den akademiske friheten mange steder satt under stort press. I enkelte land
26 er situasjonen dramatisk, noe blant annet Scholars at Risks internasjonale monitorering viser.
27 Selv i europeiske demokratier har vi sett at politiske myndigheter har lagt sterke begrensninger
28 på den akademiske friheten.

29

30 I Norge står den akademiske friheten sterkt, men også her utfordres den. Det kan være konflikt
31 med sterke næringsinteresser på politisk kontroversielle forskningsfelt som laks, ulv eller
32 naturvern, eller det kan være politikere som angriper forskning de ikke liker. En rapport fra
33 Institutt for samfunnsforskning i 2021, viste at urovekkende mange forskere opplever hets eller
34 trusler, og at 47 prosent av forskerne av ulike grunner lot være å formidle forskningsfunn i
35 offentligheten. Nylig blusset debatten om akademisk frihet igjen opp, da tidligere rektor ved
36 NTNU kritiserte to NTNU-forskere, etter dialog med ledelsen i Norsk Industri.

37

38 **Grunnlovsfest den akademiske friheten.** Den akademiske friheten er i dag en del av
39 Universitets- og høyskoleloven, en særlov for universiteter og høyskoler. Men behovet for
40 akademisk frihet strekker seg langt ut over campus ved våre høyere utdanningsinstitusjoner.

1 Viktig forskning og kunnskapsformidling skjer ved forskningsinstitutter, sykehus, arkiver, museer
2 og i privat sektor, og det er et utstrakt samarbeid mellom forskningsinstitusjonene og
3 kommuner, offentlige myndigheter, private næringsinteresser og andre samfunnsaktører. Den
4 akademiske friheten angår hele samfunnet, og den bør gjelde i hele samfunnet. Den bør gis det
5 høyeste rettsvernet vi som samfunn kan gi, ved å løfte den inn i Grunnloven.

6
7 **Styrk universitetsdemokratiet og arbeidet for en god yringskultur.** Universiteter og
8 høyskoler har et kritisk samfunnsoppdrag som krever stor frihet og autonomi. Kollegiale organer
9 med beslutningsmyndighet over faglige spørsmål, og valgt ledelse på flere nivåer, bidrar til
10 dette. En undersøkelse blant Forskerforbundets tillitsvalgte, viste at medbestemmelsen er bedre
11 der ledelsen er valgt. Universitetsdemokratiet må styrkes.

12 Det må også arbeides for akademisk frihet ved den enkelte institusjon. Som Kierulf-utvalget
13 vektla, må ledelse, ansatte og studenter trenes i å utvikle en kultur for akademisk frihet.
14 Alle institusjoner i kunnskapssektoren bør ha tydelige erklæringer om akademisk frihet, og
15 retningslinjer som sikrer de ansatte yringsfrihet. Løpende diskusjoner om akademisk frihet og
16 ansvar, dens verdi, omfang og begrensninger, bør være en del av akademias indre liv. Også
17 forskningsinstitusjonenes samarbeidspartnere bør ta del i denne diskusjonen. Alle
18 forskningsmiljøer må ha retningslinjer som sikrer god støtte til forskere som opplever hets og
19 trusler, eller står i krevende interessekonflikter med eksterne aktører.

20

21

22

23

24 **Hovedstyret spør Landsrådet:**

25

26 1) Hvordan kan Forskerforbundet arbeide for at akademisk frihet skal styrkes ved den
27 enkelte institusjon?

28

29 2) Er det konkrete endringsforslag knyttet til hovedstyrets forslag til politisk uttalelse?

30

31

NOTAT

TIL: Landsrådet

FRA: Hovedstyret

14.02.2024

Stortingsmelding om forskningssystemet

Bakgrunn

Regjeringen varslet i *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2024* (Meld. St. 5 (2022-2023)) at den vil fremme en stortingsmelding om forskningssystemet (systemmeldingen) i Norge våren 2025. Meldingen skal bidra til at det norske forskningssystemet er innrettet på en måte som gir forskningen gode vilkår, at flere får tilgang til kunnskapen og kan ta den i bruk og at man når målene i langtidsplanen.

Første del av meldingsarbeidet ble gjennomført i 2023 og var en gjennomgang av Forskningsrådet. Kunnskapsdepartementet ved daværende statsråd Borten Moe inviterte i juni sektoren til å gi innspill til Forskningsrådets rolle og funksjoner i det norske forskningssystemet. Her oversendte Forskerbundet sitt [innspill](#) 1. september.

Systemmeldingen berører hele kunnskapssektoren og er viktig for våre medlemmer. Forskerforbundet vil følge arbeidet tett og gi innspill underveis. Lokallag og foreninger vil bli invitert til å gi innspill som grunnlag for forbundets oppfølging. Det er også etablert et rådgivende ekspertutvalg som bistår i oppfølgingen av meldingsarbeidet. Utvalget skal bidra til å videreutvikle Forskerforbundets forskningspolitikk og til å sikre at Forskerforbundets innspill ivaretar de viktigste problemstillingene for alle forskningsutførende sektorer. Utvalget skal også bidra til å identifisere problemstillinger og foreslå løsningsforslag. Utvalget er oppnevnt frem til og med stortingsbehandlingen i 2025.

Ekspertutvalget har følgende sammensetning:

- Steinar A. Sæther, professor og undervisningsleder ved Institutt for arkeologi, konservering og historie, UiO
- Hilde Larsen Damsgaard, dosent ved Institutt for pedagogikk på Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap, USN
- Dag Aksnes, Forsker 1, NIFU
- Benedicte Stavik, seniorforsker ved OUS og klinikktiltidsvalgt ved Kreftklinikken
- Thomas Walle, Forskningsleder i Musea i Sogn og Fjordane.

Videre arbeid

Kunnskapsdepartementet har nå [invitert](#) (link lagt inn her) til en ny og bredere innspillsrunde med frist 2. mai. I invitasjonen omtales fem samfunnsendringer og utviklingstrekk som man mener må møtes med systemutvikling. Ambisjonen er å meisle ut politikk som ruster forskningssystemet for fremtiden. De fem områdene er det digitale teknologiskiftet, en ny

geopolitisk situasjon, at kunnskap må tas raskere i bruk, at oppdragsmarkedet er i endring og at behovet for tverrsektoriell samordning øker.

Innenfor disse fem områdene bes det om innspill om hva som bør gjøres og hvilke tiltak som er aktuelle. Det åpnes også for innspill om andre utviklingstrekk og endringer som er relevante for forskningssystemet og som derfor bør behandles i meldingen. Vi kan her merke oss at utfordringer og utviklingstrekk knyttet til den viktigste ressursen, dem som skal stå for selve forskningen og kunnskapsutviklingen, ikke er eksplisitt omtalt.

Forskerforbundet har invitert lokallag og fagpolitisk foreninger til å gi innspill til organisasjonens høringssvar. Hovedstyret vil behandle dette på sitt møte 2. mai.

Spørsmål til landsrådet

- 1. Hvilke områder er særlig viktige for Forskerforbundets medlemmer med tanke på systemmeldingen?**
- 2. Hva er de viktigste problemstillingene Forskerforbundet bør løfte frem sett fra den sektoren dere representerer?**

NOTAT

TIL: Landsrådet

FRA: Hovedstyret

Verdiplattform og arbeidsprogram 2025-27.

Bakgrunn

Til høsten skal representantskapsmøtet vedta Forskerforbundets verdiplattform og nytt arbeidsprogram for perioden 2025-27. Hovedstyret ønsker i den sammenheng innspill og råd fra landsrådet til ferdigstillingen av dokumentene før de sendes representantskapsmøtet.

Lokallag, fagpolitiske foreninger og studentforeningen ble invitert til å gi innspill til nytt arbeidsprogram våren 2023. Utkast til revidert verdiplattform og nytt arbeidsprogram ble deretter sendt på høring til lokallag og foreninger i perioden 02.01.24-12.02.24. Hovedstyret ønsker nå landsrådets tilbakemelding på dokumentene. På grunnlag av landsrådets innspill vil hovedstyret vedta de utkastene som skal sendes til politisk behandling på representantskapsmøtet høsten 2024.

Det bes om at innspill til politikkdokumentene er så konkrete som mulig på hva som skal endres og hvordan.

Politikkdokumentene - formål og struktur

Både verdiplattformen og arbeidsprogrammet er forsøkt holdt på et overordnet og generelt nivå for i størst mulig grad å kunne omfatte alle medlemmer. Forskerforbundet har medlemmer i mange sektorer og stillingskategorier og dokumentenes innhold og formuleringer er myntet på alle medlemsgruppene på tvers av sektorer og stillingsgrupper. Blant annet benyttes begrepene «kunnskapsarbeider» og «kunnskapssektoren» for å omfatte alle medlemsgrupper og sektorer. Det er samtidig slik at hovedtyngden av medlemmene er i vitenskapelige stillinger i offentlig sektor og dokumentene vil i noen grad speile dette.

Verdiplattformen

Verdiplattformen er ment å være et overordnet dokument med mer varige prinsipper og verdier som forteller hvem Forskerforbundet er, hva forbundet står og arbeider for. Verdier er i utgangspunktet noe vi ønsker å ta vare på, arbeide for eller verne om i en eller annen sammenheng. Hovedelementene i verdiplattformen bør ligge fast over tid for å bidra til utvikling og synliggjøring av forbundets fellesverdier. Gjennom revisjonen er det ryddet i dokumentet slik at verdiplattformen er kortere og mer rendyrket, men de grunnleggende verdiene og prinsippene er de samme som tidligere.

Revidert verdidokument er tredelt. Første del sier noe om Forskerforbundets formål, og slår fast at forbundet er partipolitisk uavhengig. Andre del redegjør for forbundets verdigrunnlag. Verdigrunnlaget er tematisert under tre overskrifter, «Akademisk frihet», «Forskning, utdanning og kunnskapsforvaltning» og «Organisert arbeidsliv og kollektive avtaler». Disse skal i sum redegjøre for de verdiene som ligger til grunn for forbundets synspunkter, arbeid og prioriteringer. Siste del angir hvordan Forskerforbundet, som organisasjon, ønsker å framstå.

Arbeidsprogrammet

Arbeidsprogrammet har flere formål. Det er representantskapets bestilling som hovedstyret skal følge opp og rapportere på. Videre kommuniserer politikkdokumentet utad og internt hovedtrekkene i politikken som forbundet står for. Utarbeidelsen av arbeidsprogrammet sikrer, ved den organisasjonsmessige behandlingen, at politikken er aktuell og forankret. I tillegg bidrar prosessen med å lage politikkdokumentet til økt politisk bevissthet, videreutvikling av politikken og utvikling av felles identitet.

Det nye arbeidsprogrammet er bygget opp rundt tre hovedprioriteringer for Forskerforbundet i programperioden. Arbeidsprogrammet hovedfokus er følgende satsningsområder:

- 1) kunnskapspolitikk
- 2) lønns- og arbeidsvilkår
- 3) demokrati og medbestemmelse

Innenfor hvert av områdene skisseres Forskerforbundets mål. Målene er formulert på et overordnet nivå, slik at de står seg gjennom hele styreperioden. Deretter følger, i tråd med målene, mer detaljert politikk på de områder det skal prioriteres å arbeide med. Det er lagt vekt på å bruke et inkluderende språk for å omfatte hele medlemsmassen. Innholdsmessig favner dokumentet både tradisjonelle lønns- og arbeidsvilkår samt utdannings- og forskningspolitikk. I tillegg til den tradisjonelle fagforeningsrollen har forbundet tatt mål av seg til å være en utdannings- og forskningspolitisk aktør som taler på vegne av de ansatte i kunnskapssektoren. Arbeidsprogrammet tar også for seg betydningen av partssamarbeidet og medbestemmelsen, og behovet for å prioritere organisasjonsutvikling og medlemsverving i den kommende perioden.

Spørsmål til landsrådet

Arbeidsprogram

Hovedstyret har valgt å legge opp til en større omlegging av arbeidsprogrammet for den kommende representantskapsperioden. Hovedstyret ønsker et arbeidsprogram som i større grad tydeliggjør noen hovedprioriteringer for Forskerforbundet i programperioden, i stedet for detaljerte og tallrike målsettinger og tiltak. Utkastet som nå foreligger er derfor betydelig kortere og mer overordnet enn nåværende program.

Hovedstyret ber om innspill på hvilke mål og prioriteringer forbundet skal arbeide for i neste styreperiode;

1. Er det politikkområder som mangler, eller mål og tiltak som bør legges til i dokumentet?
2. Er det politikkområder som ikke bør være med, eller mål og tiltak som bør tas ut?

Verdiplattform

Som følge av den foreslåtte omleggingen av arbeidsprogrammet er det foretatt endringer i verdiplattformen slik at den i større grad reddykker sentrale verdier og prinsipper som over tid skal ligge til grunn for Forskerforbundets mål og politikk. Selve målene og politikken kommer til uttrykk i andre politikkdokumenter, inkludert arbeidsprogrammet.

1. Hovedstyret ber om innspill på om det er behov for ytterligere justering av verdiplattformen.

Forskerforbundets arbeidsprogram 2025 – 2027

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

Arbeidsprogrammet angir Forskerforbundets overordnede mål og prioriteringer for perioden 2025-2027.

Forskerforbundets hovedprioriteringer i representantskapsperioden vil være å

- arbeide for rammevilkår som ivaretar bredden i forskningen, sikrer akademisk frihet, forskningsbasert høyere utdanning, kunnskapsbasert forvaltning og bidrar til langsiktighet, stabilitet og kvalitet i hele kunnskapssektoren
- arbeide for høyere verdsetting av kunnskapsarbeidere gjennom å styrke våre medlemmers lønns- og arbeidsvilkår
- arbeide for å styrke og videreutvikle arbeidsplassdemokratiet og medbestemmelsen i hele kunnskapssektoren

1 En framtidsrettet kunnskapspolitikk

2 Forskerforbundets mål er et demokratisk og bærekraftig velferdssamfunn, der forskning og
3 kunnskap er sentrale byggesteiner i samfunnsutviklingen. Gjennom kunnskap legges
4 grunnlaget for et stabilt og demokratisk samfunn. Forskningsbasert kunnskap er avgjørende
5 for utvikling av velferdstjenestene, god offentlig forvaltning og et framtidsrettet næringsliv.
6 Investering i forskning er også en investering i samfunnsberedskap.
7 Utdanningsinstitusjonene og kulturinstitusjoner som museum og bibliotek, er viktige
8 dannelsesarenaer som bidrar til aktive og kritisk tenkende innbyggere. Det er derfor et mål å
9 øke forståelsen for forskningens betydning, og å sikre gode vilkår for høyere utdanning,
10 forskning og formidling.

11
12 FNs bærekraftsmål for 2030 synliggjør behovet for helhetstenkning og handlekraft i møte
13 med samfunnsutfordringer globalt, nasjonalt og lokalt. Forskere og andre
14 kunnskapsarbeidere har et særlig ansvar for å bidra med kunnskap til en samfunnsutvikling i
15 tråd med naturens og jordas bæreevne, og bidra til en opplyst offentlig samtale ved å stille
16 spørsmål ved etablerte sannheter. Målet er at en samlet kunnskapssektor skal fylle rollen
17 som kulturbærere og samtidig være en fornyende og innovativ kraft.

19 20 **Prioritering 2025-2027**

21
22 *Forskerforbundet skal arbeide for rammevilkår som ivaretar bredden i forskningen,*
23 *sikrer akademisk frihet, forskningsbasert høyere utdanning, kunnskapsbasert*
24 *forvaltning, og bidrar til langsiktighet, stabilitet og kvalitet i hele kunnskapssektoren.*

25 26 Styrket forskningsinnsats

27 Stabile og langsiktige rammebetingelser for forsknings- og utviklingsarbeid, er en nødvendig
28 betingelse for forsknings- og innovasjonsevnen. Forskerforbundet vil arbeide for å styrke den
29 nasjonale forskningsinnsatsen, og sikre en god balanse mellom grunnforskning og anvendt
30 forskning. Økt forskningsinnsats og bedre rammebetingelser skal omfatte hele den
31 forskningsutførende sektoren.

32 33 Akademisk frihet

34 Kunnskapssektoren skal være en sektor hvor meninger brytes innenfor rammen av et godt
35 og åpent ytringsklima. Tilliten til forskning er avhengig av at forskerne har akademisk frihet,
36 og at forskningsresultater kontinuerlig blir gjenstand for kritisk prøving fra andre forskere. I
37 stadig flere land anses sannhetssøkende forskning som så truende at den akademiske
38 friheten blir innskrenket, og enkeltforskere opplever seg kneblet eller forfulgt. Også i Norge er
39 det tendenser og trender som setter den akademiske friheten i forskning og høyere
40 utdanning under press. Forskerforbundet vil arbeide for å vedlikeholde og sikre den
41 akademiske friheten i forskning og høyere utdanning, og mener at den akademiske friheten
42 må grunnlovsfestes

43 44 Utdanningskvalitet

45 Forskningsbasert undervisning, faglig bredde og langsiktig og stabil finansiering er
46 avgjørende for kvaliteten i høyere utdanning. Forskerforbundet vil arbeide for
47 styringssystemer og finansieringsordninger som ivaretar alle disse aspektene. En stadig mer

1 heterogen studentmasse, samt krav og forventninger om økt fleksibilitet i utdanningstilbudet,
2 krever sterk satsing på både infrastruktur og menneskelige ressurser. Institusjonenes
3 administrasjon har en sentral rolle i tilrettelegging for studenter og den faglige aktiviteten.
4 Forskerforbundet vil arbeide for å styrke og videreutvikle den profesjonelle fagstøtten.

5
6 Lik rett til utdanning må fortsatt være et grunnleggende prinsipp i norsk høyere utdanning.
7 Forskerforbundet vil arbeide for en studiefinansiering som gjør det mulig for studentene å
8 studere på heltid, og som gir dem som fullfører master- og PhD-studier rett til å avskrive en
9 del av studielånet.

10

11 Digitalisering

12 Digitale løsninger og ny teknologi griper inn i og endrer både arbeidsoppgavene og måten
13 kunnskapsarbeidere jobber på. For å kunne dra nytte av nye muligheter dette åpner for, må
14 virksomhetene tilføres ressurser til infrastruktur og til utvikling og opplæring i ny teknologi.
15 Digitalisering, av og i kunnskapssektoren, må skje i samarbeid med de ansatte og deres
16 organisasjoner. Forskerforbundet må følge utviklingen og ivareta de ansattes interesser. Det
17 må etableres systemer som ivaretar overgangen til åpen forskning, og samtidig sikrer de
18 ansattes opphavsrettigheter og akademiske frihet.

19

20 I høyere utdanning må institusjonene sikres tilstrekkelig med ressurser til å utvikle og ta i
21 bruk nye undervisningsformer, styrke den pedagogiske bruken av digitale læremidler, følge
22 opp studentene på ulike digitale læringsplattformer og håndtere bruken av kunstig intelligens.

23

24

25

26

27

28

1 Et attraktivt arbeidsliv for kunnskapsarbeidere

2 Forskerforbundets mål er en kunnskapssektor med lønns- og arbeidsvilkår som rekrutterer,
3 utvikler og beholder kvalifiserte og motiverte kunnskapsarbeidere i konkurranse med
4 alternative karrieremuligheter. Lønnsvilkårene skal både gjenspeile samfunnsbetydningen av
5 oppgavene det jobbes med, og at utdanning, kompetanse, ansvar, innsats og resultater skal
6 lønne seg.

7
8 Det er et mål å sikre faglig utvikling, gode stillingsstrukturer og tydelige karriereløp i hele
9 kunnskapssektoren. Forskningskompetanse må verdsettes også i virksomheter utenfor
10 akademia.

11
12 Alle arbeidstakere skal sikres gode og trygge arbeidsforhold og et godt fysisk og psykisk
13 arbeidsmiljø. Et helt sentralt mål er å få redusert andelen midlertidige ansatte i forsknings- og
14 kunnskapssektoren til et minimum. Det er også et mål å få redusert det ufrivillige merarbeidet
15 som Forskerforbundets medlemmer rapporterer om. Arbeidsoppgavene til ansatte i
16 kunnskapssektoren skal kunne løses innenfor alminnelig arbeidstid, slik at det er mulig å
17 balansere jobb og fritid i alle faser av livet.

20 Prioritering 2025-2027

21
22 *Forskerforbundet skal arbeide for høyere verdsetting av kunnskapsarbeiderne*
23 *gjennom å styrke våre medlemmers lønns- og arbeidsvilkår*

25 Lønn

26 Kollektive tariffoppgjør sentralt og lokalt, er Forskerforbundets viktigste verktøy i
27 lønnskampen. Forskerforbundet vil arbeide systematisk og målrettet for best mulig lønns- og
28 arbeidsvilkår og god lønnsutvikling for våre medlemmer. Det innebærer blant annet
29 videreutvikling av statistikk og relevant dokumentasjon som grunnlag for å bedre lønnsnivået
30 og lønnsutviklingen til medlemmene. Forskerforbundet arbeider for at offentlig ansatte
31 kunnskapsarbeidere sikres en lønnsutvikling på nivå med andre høyt utdannede. Ansatte i
32 private virksomheter skal få ta del i det økonomiske overskuddet i virksomhetene. Vilkårene
33 for stipendiater og postdoktorer skal være så gode at det blir attraktivt å velge akademia som
34 karrierevei.

36 Arbeidstid

37 Forskerforbundet vil arbeide for en arbeidshverdag for medlemmene der det er et bedre
38 samsvar mellom oppgaver og arbeidstid. I forskningsutførende virksomheter må de ansatte
39 sikres sammenhengende tid til forsknings- og utviklingsarbeid. Arbeidsgivere må ta ansvar
40 for nødvendig oversikt over den totale arbeidsbelastningen. De ansatte må sikres
41 kompensasjon for pålagt ekstraarbeid. Medlemsgruppene som har en arbeidsdag styrt av
42 arbeidsplaner, skal ha realistiske arbeidsplaner slik at pålagte oppgaver kan utføres innenfor
43 normal arbeidstid.

45 Midlertidighet

46 Forskerforbundet vil fortsette å kartlegge omfanget av midlertidighet i våre sektorer, og øve
47 press på myndigheter og arbeidsgivere for å redusere andelen. Forskere som i all hovedsak

1 henter inn egen finansiering har rett på samme trygghet i arbeidsforholdet som andre
2 arbeidstakere. Den enkelte ansatte skal ikke bære belastningen ved eksternt finansiert
3 aktivitet. Forskerforbundet vil arbeide på bred front for å sikre at midlertidigheten i
4 kunnskapssektoren minst reduseres til nivået i arbeidslivet for øvrig. Herunder arbeide for en
5 holdningsendring i virksomheter med høy midlertidighet, slik at arbeidsgivere på alle nivåer
6 følger intensjonene i lovverket.

7

8 Kompetanseheving og karriereutvikling

9 Høy endringstakt, ny teknologi og stadige omstillinger i arbeidslivet fører til et behov for
10 kontinuerlig kompetanseutvikling. Forskerforbundets medlemmer arbeider i
11 kunnskapsintensive virksomheter, hvor det er avgjørende at de ansatte får tilgang til
12 kompetanseheving gjennom hele sitt yrkesaktive liv. Forskerforbundet vil arbeide for gode
13 systemer for etter- og videreutdanning og uttelling for kompetanseheving både i form av lønn
14 og karrieremuligheter.

15

16 Det bør etableres stillingsstrukturer og mulighet for karriereutvikling basert på kompetanse
17 og kjente kriterier for opprykk i alle sektorer.

18

19 Arbeidsmiljø

20 Forskerforbundet vil arbeide for et inkluderende arbeidsmiljø med respekt for mangfold.
21 Diskriminering, forskjellsbehandling og alle former for trakassering må forebygges. Det er
22 viktig at virksomhetene i kunnskapssektoren etablerer strategier for kjønnsbalanse i alle
23 stillinger, og for rekruttering av etniske minoriteter og personer med nedsatt funksjonsnivå.

24

25 For å sikre et godt arbeidsmiljø og god utførelse av arbeidet, er det nødvendig med en
26 funksjonell arbeidsplassutforming som er tilpasset arbeidsoppgavene og de enkelte ansattes
27 behov. Ansatte må sikres medbestemmelse i prosessene for å få gode og bærekraftige
28 løsninger i forbindelse med nybygg, innføring av ny infrastruktur og arbeidsplassutforming.

29

30

31

1 Demokrati og medbestemmelse

2 Forskerforbundets mål er et demokratisk arbeidsliv med forpliktende partssamarbeid og en
3 høy andel fagorganiserte som deltar i beslutningsprosesser på egen arbeidsplass. Det er et
4 mål å styrke den reelle medbestemmelsen, som blir utfordret av stadige omstillinger,
5 effektivitetskrav og styrings- og ledelsesmodeller som verken gir tid eller rom for riktig
6 involvering av de tillitsvalgte. Medbestemmelsen bidrar til bedre løsninger for de ansatte og
7 virksomhetene. Lokale tillitsvalgte på arbeidsplassene er en forutsetning for at den norske
8 modellen med medbestemmelse og partssamarbeid skal fungere i praksis.

9
10 For å sikre og opprettholde den norske modellens legitimitet, er det et mål å opprettholde, og
11 aller helst øke organisasjonsgraden i norsk arbeidsliv.

12
13 Arbeidet for et anstendig og demokratisk arbeidsliv må strekke seg ut over egne
14 landegrenser. Globaliseringen binder arbeidslivet sammen på tvers av land. Det er et mål å
15 styrke det internasjonale fagforeningsarbeidet for å ivareta grunnleggende
16 arbeidstakerrettigheter og fremme demokratisk utvikling globalt.

17 18 19 **Prioritering 2025-2027**

20 *Forskerforbundet skal arbeide for å styrke og videreutvikle arbeidsplassdemokratiet*
21 *og medbestemmelsen i hele kunnskapssektoren.*

22 23 Styrket medbestemmelse og medvirkning

24 Forskerforbundet vil arbeide for å ivareta og styrke medbestemmelsen. Medbestemmelse
25 etter avtaleverket må evalueres og styrkes på alle nivå. Forskerforbundet vil sikre
26 medlemmenes innflytelse over egne arbeidsoppgaver og arbeidshverdag. Det er behov for
27 en mer tillitsbasert styring av kunnskapssektoren med styrket medbestemmelse og
28 medvirkning, mindre rapportering og økt faglig handlingsrom. Tillitsbasert ledelse og
29 organisering krever aktiv og god involvering av tillitsvalgte. Ved universitetene og høyskolene
30 skal kollegiale organer opprettes eller opprettholdes på alle nivåer, og institusjonene må selv
31 kunne avgjøre om faglige ledere skal velges eller ansettes.

32 33 Ytringsklima

34 Forskerforbundet vil arbeide for et godt ytringsklima på den enkelte arbeidsplassen i hele
35 kunnskapssektoren. De ansattes ytringsfrihet må sikres, ikke bare gjennom lovgivning, men
36 også gjennom opplæring og et aktivt samarbeid mellom tillitsvalgte og ledelsen.

37 38 Økt organisasjonsgrad

39 Den norske modellen skal ivaretas og videreutvikles gjennom høy organisasjonsgrad og et
40 kompetent tillitsvalgtapparat. Det innebærer at Forskerforbundet må styrke
41 medlemsrekrutteringen. Det kreves ekstra innsats for å rekruttere og ivareta ansatte med
42 utenlandsk bakgrunn. Forskerforbundet må bidra til å heve kunnskapen om norsk arbeidsliv,
43 den norske arbeidslivsmodellen og egne arbeidstakerrettigheter i denne gruppen.

44
45

1 Organisasjonsutvikling

2 Forskerforbundet skal arbeide for økt anerkjennelse av rollen som tillitsvalgt, og legge til rette
3 for god rekruttering til vervet. Støtten til de tillitsvalgte og tillitsvalgopplæringen skal holde
4 høy kvalitet og ivareta bredden av medlemsgrupper og oppgaver. En effektiv og slagkraftig
5 organisasjon fordrer at de sentrale nivåene, lokallagene, de fagpolitiske foreningene og
6 studentforeningen trekker mot de samme målene, og at man i nært samarbeid bidrar til å
7 fremme medlemmenes interesser.

8

9 Allianser og internasjonalt samarbeid

10 Det politiske påvirkningsarbeidet skal styrkes gjennom alliansebygging og samarbeid med
11 andre aktører. Et anstendig arbeidsliv er et av FNs bærekraftsmål, og innebærer at
12 arbeidstakerrettigheter må sikres og ivaretas både nasjonalt og internasjonalt. Gjennom
13 samarbeidet i Unio og samarbeidet med nordiske søsterorganisasjoner og Education
14 International, vil Forskerforbundet aktivt påvirke målet om et anstendig arbeidsliv, likestilling
15 og mangfold, en kunnskapsbasert bærekraftig samfunnsutvikling og sosial trygghet.

16

17

Verdiplattform

1
2
3

4 **Forskerforbundets formål**

5 Forskerforbundet er en partipolitisk uavhengig fagforening for ansatte og studenter i
6 kunnskapssektoren som omfatter universitetene, høyskolene, forskningsinstituttene,
7 sykehusene, offentlig forvaltning sammen med museene, arkivene, bibliotekene og
8 industrien. Forskerforbundet skal bedre lønns- og arbeidsvilkårene innen kunnskapssektoren
9 og ivareta medlemmenes økonomiske og yrkesmessige interesser.

10

11 Forskerforbundet er en ansvarlig part i arbeidet med å skape gode løsninger til beste for
12 virksomhetene, og for å styrke det norske velferdssamfunnet. Forskerforbundet ivaretar
13 bærekraftsmålene gjennom arbeidet med å fremme forskning, utdanning, likestilling og et
14 anstendig arbeidsliv. Forskerforbundet skal opptre etterrettelig, ansvarsfullt og tydelig i alle
15 sammenhenger.

16

17 **Forskerforbundets verdigrunnlag**

18 Til grunn for Forskerforbundets politikk ligger respekt for individets grunnleggende
19 rettigheter, yttingsfrihet og demokratiske spilleregler, og en anerkjennelse av at kunnskap,
20 forskning og innovasjon er avgjørende for å løse nasjonale og globale utfordringer.

21

22 Akademisk frihet

23 Akademisk frihet er en grunnleggende forutsetning for all sannhetssøkende og kunstnerisk
24 skapende virksomhet. Akademisk frihet må derfor ligge til grunn for alt forsknings- og
25 utviklingsarbeid. Institusjonene innen forsknings- og kunnskapssektoren er viktige
26 kulturbærere og selvstendige forvaltere av kunnskap. Befolkningens tillit til
27 kunnskapsproduksjonen er avhengig av at institusjonene er faglig uavhengige og har
28 åpenhet for debatt, kritikk og meningsyttringer. Høy etisk standard skal gjenspeiles i arbeidet.

29

30 Forskning og utdanning

31 Kunnskap, forskning og innovasjon er grunnleggende for å løse samfunnsutfordringer,
32 opprettholde konkurransekraft, videreutvikle velferdssamfunnet og sørge for at
33 enkeltmenneskers ressurser og potensial kan realiseres. Gjennom uavhengig, kreativ og
34 nytenkende forskning settes samfunnet i stand til å forstå samtiden, møte og skape en
35 fremtid vi ennå ikke kjenner og finne svar på spørsmål vi ennå ikke har.

36 Lik rett til utdanning er et grunnleggende prinsipp i norsk høyere utdanning. Utdanning og
37 kompetanse er viktig for vår selvforståelse og kultur. Et høyt utdanningsnivå i befolkningen
38 har stor samfunnsbetydning, bidrar til den økonomiske utviklingen og gjør arbeidsstyrken
39 mer produktiv og omstillingsdyktig. Høyere utdanning skal være forsknings- og
40 utviklingsbasert, og gi studentene erfaring med forskning gjennom hele utdanningsløpet.

41

42 Kunnskapsbasert forvaltning

1 Forskningsbasert kunnskap er avgjørende for en god offentlig forvaltning og et fremtidsrettet
2 næringsliv. Det blir stadig viktigere å skille mellom ulike kilder til kunnskap, og å investere i
3 den kunnskapen som bringer ny innsikt og nye løsninger. En kunnskapsbasert forvaltning og
4 et framtidsrettet næringsliv, fordrer at offentlig og private virksomheter verdsetter
5 forskningsbasert kunnskap og vet å investere i dette.

6

7 Organisert arbeidsliv og kollektive avtaler

8 Den norske modellen med trepartssamarbeid mellom myndighetene, arbeidstaker- og
9 arbeidsgiverorganisasjonene utgjør grunnmuren i den norske velferdsstaten.

10 Medbestemmelsen på virksomhetsnivå, der de tillitsvalgte er bindeleddet mellom ansatte og
11 arbeidsgiver bidrar til bedre løsninger, høy tillit, høy produktivitet, stor omstillingsevne og et
12 lavt konfliktnivå. Velfungerende ordninger for medvirkning for ansatte, er en viktig del av
13 arbeidsplassdemokratiet. Åpenhet og innsyn i beslutningsprosesser sikrer mulighet for
14 medvirkning og motvirker at utenforliggende hensyn legges til grunn.

15

16 Tariffavtaler sikrer kollektive forhandlinger og utvikling av lønns- og arbeidsvilkår.
17 Forskerforbundets viktigste verktøy for å sikre medlemmenes lønnsutvikling og gode
18 arbeidsvilkår er utvikling og etablering av tariffavtaler sentralt og lokalt.

19

20 Kunnskapsarbeidere skal sikres trygge arbeidsforhold. Det skal ikke forekomme
21 diskriminering på noe grunnlag. Fast ansettelse og stillingstrygghet er av stor betydning
22 både av hensyn til den enkelte, og til fagmiljøet og arbeidsmiljøet ved virksomhetene.

23

24 **Forskerforbundets organisasjon**

25 Forskerforbundet skal være organisert på en hensiktsmessig måte, med riktig kompetanse i
26 alle ledd og med gode arenaer for samhandling i forbundet. Forskerforbundet legger vekt på
27 å være en transparent organisasjon som fremmer åpenhetskultur mellom alle ledd i
28 forbundet. Forskerforbundet er en bærekraftig og miljøbevisst organisasjon som blant annet
29 arbeider for å redusere eget klimaavtrykk. Forskerforbundet skal ha en bevisst retorikk i
30 spørsmål om lønn, kunnskapsforvaltning og utdannings- og forskningspolitikk som favner
31 hele bredden i vår medlemsmasse.

32

33

34

35

36

37

NOTAT

TIL: Landsrådet

FRA: Hovedstyret

Bærekraft – Mangfold og likestilling

Sak til diskusjon:

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. FNs bærekraftsmål består av 17 mål, og 169 delmål.

Mål 5, stadfester at man skal jobbe for likestilling mellom kjønnene, herunder styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet.

Ett av hovedprinsippene i bærekraftsmålene er at ingen skal utelates (*Leaving no one behind*). De mest sårbare menneskene må derfor prioriteres. Eksempel på ekskluderte grupper er mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk. Ved dette synliggjøres at man skal jobbe med inkludering og motvirke diskriminering også bla. for disse gruppene, uten at det er uttrykt som et eget delmål.

På denne bakgrunn ber Hovedstyret delegatene diskutere følgende problemstillinger:

1. Forslag til tiltak tillitsvalgte kan arbeide for å operasjonalisere i egen virksomhet i arbeidet med mangfold og likestilling.
2. Forslag til tiltak Forskerforbundet som organisasjon kan arbeide med for å fremme mangfold og likestilling.